

den hellige Guds Ord og ikke ønsker at bruge dem overfor andre? Man er vist ved at komme langt borte fra Herrens gamle velsignede Ord i vore Dage, midt i Kirken, ja, blandt Herrens eget Folk: "Se, Værn ere en Arv fra Herren, Livens Frugt er en Gavn." (Ps. 127, 3.) Det er man omtrent ved at drive vanhellige Løjer med, og afviser denne "Arv fra Herren", og "Værnen" med. — Eller maa man ikke rødmø af Stam paa den unge Kvinde Begne, som ganske ugenert figer ved sit eget Bryllup: "Na, vi skal da ingen Værn have de første Aaringer endnu." De Ord var naturligvis ikke bestemt for de Værn, som tilfældigvis hørte dem, saa at de funde anføres i dette Indlæg, men jeg synes, man faar en Følelse af Modbydelighed, naar man møder disse unge, raffe Gæstgaver, Aar efter Aar levende deres selvtilfældige, uheldsfulde og tomme Liv, hængende over hverandre, naturligvis uden Familie, thi det puffer man selvfølgelig ikke at besværes af.

Mon vi ikke her staar over for noget af "det skjulte, skændige Bæjen," (2 Kor. 4, 2), som Apostelen figer, at "Guds Værn" "har afsagt"? Ja, kan da nogen, som vil leve med Gud i Sandhed og Opriktighed, leve i dette frygtelige Forhold, hvor man ikke vil have Skom, men simpelthen Aar efter Aar hindrer dette og lever i en Slags ægtefæbelig Utugt? Man kan det ikke uden at tage Skade paa sin Sjæl. — Umuligt. — At dog Verdens Mennesker var alene om at leve i saadant, men, at, Smitten er færdig trængt ind midt iblandt dem, som skulde være "Rys" og "Salt" for "den Verden, som ligger i det onde." Lad os endelig se Sagen, som den er, og tage den frem i Lyset, thi Djævelen har længe nok bedrøget Menneskesjæle, ogsaa paa dette Punkt. — Man kan jo virkelig se det ganske aabenlyst, at den Kvinde og Moder, som har en stor Værneslof, bliver bekræftet med haanende og ringende Øjne, som om hun var et Slags labere Bæjen, af alle disse tomme, selvtilfældige Planer, der kaldes Kultur, men ingen, eller saa godt som ingen Familie vil have.

Paa de Gane, hvor jeg lever, er det, færdig i Agerne en ligefrem Sjældenhed at se en Familie med flere Værn. — Sandelig, det skal siges, og det stemmer da ogsaa med Guds hellige Ord, at Guds rige Velsignelse hviler over den Kvinde, der modtog sine smaa "som en Arv fra Herren", (Ps. 127, 3) og ikke paa skamløs Bis, som Rutidskif er, forhindrer "Livens Frugt". (Ps. 127, 3).

Lad os dog baade offentlig og privat raabe et "Varjo" mod dette skammelige Bæjen, og ikke være, som Profeten figer, "summe Gunde, der ikke kunne gå." (Es. 56, 10) overfor denne Sag. Lad da ogsaa Herrens Præster i vor lutheriske Kirke, tage Bladet fra Munden, thi det ser næsten ud, som her er en Sag, man helst vil tie med; men er det rigtigt?

Sandelig, det var ved en bestemt Lejlighed, at jeg, som man figer, omtrent maatte knibe mig selv i Armen, for at være jilte, paa, at jeg var vaagen og hørte rigtigt. Det var en Missionærs Sustru, der med sin Mand arbejdede paa en af de fjerne Hedningemarker. Hun sagde til en anden omtrent som dette: Ja, vi kan jo ikke have nogen Værn, for vi skal jo arbejde helt for Herren, og det kunde jo kun hindre os. — Omtrent saadan. — Man kunde jo nu passende spørge disse Sænderbud, om det da slet ikke kunde tænkes, at de kunde have arbejdet helt for Herren, — som ugifte, — naar de var saa klare over, at mulige Værn vilde hindre dem deri. —

overfor dette sjælførdærende Ord. — Lad os lægge ad denne falske Genfjendstagen og Fejghed bort, og nævne Tingen ved sit rette Navn. — Herrens Folk maa befæmpe Satan paa dette Punkt ogsaa, selvsjælgelig først i vort eget Liv — og saa udadtil. — Herrens Mand vil vejlede og give os baade hellig Taft og Visdom, thi her er et Forhold, som man maa sty og befæmpe som en Sjælepest, om man ikke selv skal havne i Sølen, og give Anstød for andre. —

II.

Der er en anden Side ved denne hele Sag, som ogsaa altsidigt maa tages i Betragtning. — Hvad bliver der dog af Menneskers Karakter og Karakterens Udvikling under et saadant Forhold? Man lever dette bløddaglige, selvtilfældige og fødelige Liv, og styrer al den Dpofrelse, Selvfornægtelse og Nøje, det altid fører med sig i større eller mindre Grad, at opføre og opdrage en Flok Værn. — Men er der noget, der dannet, styrker og højner et Menneskes Karakter, saa er det sandelig dette, at man lever Forældres ansvarsfulde Liv, og i Herrens Navn prøver at opdrage, og danne sine Værn til at være Guds Værn, og nyttige, karakterfaste Mennesker for dette Liv. — Det skal nok sige og danne ens egen Karakter hos det vænkende Menneske. — Megen Selvfornægtelse og Dpofrelse vil man blive tvungen ind i, megen Selotugt kommer man til at øve, naar man har en Værneslof, som man skal sørge for, og som man ved, har sine Gane henvendt paa en, — og ser, hvordan man lever.

Svor selvsjælgelige, afstumpede og underlig indfærdede baade i Tanke og Opførelse finder man som oftest ikke de Mennesker at være, som har valgt at leve for deres eget Velbehag i et Ægtefællens uden Værn, — eller med et — eller højst to. — Der er jo Undtagelser ogsaa her, selvsjælgelig. — Jeg stærer ikke her alle barnløse Ægtefæller over en Kam. — Men som disse Antal stiger med rivende Hast i den sidste Menneskealder, kan man jo ikke undlade at sige sine Øjne op, især da disse Theorier prædikes offentlig og beskrives i Blade og Bøger, — og gives anbefaling med paa Vejen. — Saa er det paa Tide i Herrens Navn at protestere. — En lærer Professor ved et af vore største Universiteter som forleden offentlig i Bladene med en Udtalelse om, at det var bevisligt, at de, som havde en stor Værneslof, var de, hvis Forstand var lidet udviklet, — ja han brugte Udtrykket "feble-minded" om saadanne Forældre. En finud Kompliment, ikke sandt? Men hvorfor ikke! Noget skal man da forsvare sin egen Raadensfæll med. — Jeg kunde have lyst til at tage ham, den lærde Mand, med mig til Minnesota, Iowa og Nebraska, der er jeg nemlig bedst kendt, og vise ham alle de ældre danske Farmhjem, med den store Værneslof af funde, velskabte og stærke Børn og Dreng, vise ham de dygtige, travle Forældre, som har opført en saadan Flok, ved Siden af, at de har arbejdet sig frem til Bestand, og saa lade ham prøve paa at gentage sit Udtryk "feble-minded". — Nej, sandelig, der finder man netop mange stærke og staalsatte Karakterer; og det funde, normale Familienliv, med sit store Ansvar, sin Nøje og Selvfornægtelse har vægtigt hjulpet til Dannelsen af Moders og Faders Karakter.

Og saa al den rige Velsignelse, der følger med Værnesloffen. — Den Velsignelse, som Herren Gang paa Gang forsikrer en om, — den foragter man i de mange barnløse Ægtefæller og kaster Gud den tilbage i hans Ansigt. —

At, hvor mangen ung Kvinde faar i en tidlig Grav, eller gaar med et nedbrudt Helbred, fordi hun selvsjælgelig satte sig op mod Herrens Ordning i et fundt Ægtefæll, — og med utilbørlige Midler forhindrede sig selv i at blive Moder! — Deres Tal er saare stort. — Hvor forfærdeligt et Ansvar har ikke de mange Hjelper og Hjelperes Hjelper, som her er rede med Raad og Daad at gaa Satans forte Værinde.

Svor utallige Ægtefæller bliver ikke ophævet, fordi man blev led af et saadant tomt, hullt og sundigt

Forhold, hvor man lever i Rødt Lyst og systematisk udsletter Hjelperne. — Herrens Ord er klart nok og taler skarpt og fordømmende om et saadant Forhold! — Herren figer: "Du skal ikke bedrive Sor."

Og andet er et saadant Forhold ikke, selv om det ti Gange kaldes Ægtefæll. — Lad da i alt Fald Herrens Folk give Ngt! — Jagttager.

STATE OF MINNESOTA EXECUTIVE DEPARTMENT ST. PAUL J. A. A. Burnquist, Governor

September 13, 1918. To the Subscribers and Readers of Danfæren:—

On August 21st a terrible calamity overtook the peaceful village of Tyler. In less than thirty seconds a tornado wiped out the whole business district, killing thirty-one and injuring about one hundred, and reducing its prosperous merchants to absolute poverty.

Governor J. A. A. Burnquist of Minnesota immediately called a meeting of representative men of the whole State to find ways and means of assisting in the relief and rebuilding of Tyler.

Upon the recommendation of this meeting, the Governor appointed the Tyler Relief Commission — now sending out this appeal — to undertake this work. A careful survey on the ground shows that a total loss of \$374,160 was sustained, — this in a village of less than 1500 people.

A careful estimate places the cost of reconstructing the necessary buildings at \$362,310, of which sum Tyler itself has raised almost one half — \$171,350 — to give exact figures. This leaves \$190,960 to be provided from outside sources.

This Commission has appealed to every county and commercial body in the State of Minnesota for assistance, and also various commercial bodies in the State of Iowa, Nebraska and South Dakota. It was suggested that since more than three-quarters of the people sustaining losses in this disaster were of Danish birth or descent, that your readers would welcome an opportunity of participating in this worthy cause. Therefore, we are sending this appeal to you, and would suggest that you bring it to the attention of your subscribers, and then notify the Commission what co-operation we may expect from them.

We can assure you that all funds received will be carefully administered and properly accounted for. All checks should be drawn to the order of Ex-Governor S. R. Van Sant, Trustee 212 Endicott Bldg., St. Paul, Minn. All funds received by the Relief Committee of which Mr. S. A. Oxholm, of Tyler, is Treasurer, are being held for this purpose and will be administered by the undersigned Tyler Relief Commission in conjunction with the Local Committee.

Trusting we may have your loyal co-operation, we remain, Sincerely yours,

- THE TYLER RELIEF COMMISSION S. R. Van Sant, Chairman S. M. Hanson, Tyler S. B. Nelson, Luverne W. L. Briggs, Pipestone Adj. Gen. Walter Rhinow, St. Paul Geo. Partridge, Minneapolis E. B. Young, St. Paul A. P. White, Bemidji E. G. Steger, Secretary, St. Paul Per T. O. F. Herzer

Mr. E. G. Steger, Secretary, Tyler Relief Commission, Saint Paul. Dear Sir:—

Following is the report of the survey which was made at your request of the existing conditions in Tyler, Minnesota, and figures gathered to serve as a basis for needed reconstruction:

Your representatives received the most cordial co-operation on the part of the citizens of Tyler. In fact, it would have been impossible to complete the work in so short a time had they not carried out the greater part of it.

Mayor Hanson at once called a meeting of the Finance and Relief Committee which, in turn, appointed two Appraisal Committees, one of which was also charged to act as the final general Revision Committee. The first committee appointed to appraise the business losses constituted the Messrs. Oxholm, Glamstad and Lauritson. These three gentlemen represent the three Tyler banks. The second committee whose special duty it was to appraise all other than business losses constituted the Reverend Knudsen, Dr. Thompson and Assessor Frederickson.

The Committee for the appraisal of business losses received in a meeting a statement from each merchant affected, and later when all statements were tabulated, carefully revised the whole in secret session.

The committee for the appraisal of all other than business losses used as a basis records gathered immediately after the disaster, carefully revising each statement of losses sustained.

In a final meeting the general Revision Committee checked up all figures of both business and other losses and in this way, compiled the figures which, in the statement submitted to you, are to serve as a basis for discussion.

The undersigned wishes to acknowledge the valuable assistance which was given by Mr. Darling in arriving at the valuation, namely: the cost of reconstruction which takes into consideration the present cost, less depreciation, and not the original value. It is further to be taken into consideration that a reasonable discount has been allowed for on the basis of donations already received. The money contributed by Minneapolis is being used for the Community Building and donations received from Lincoln County have been distributed to individual sufferers of whom a number have already permanently left the community.

The totals distributed in the detailed statement are as follows:

Table with 2 columns: Category and Amount. Total Losses Sustained \$374,160. Distributed as follows: Stock \$83,000, Business Buildings 130,550, Residences of business men M B 25,200, Other Residences 96,960, Total Building Losses 252,710, Auto and Other Losses 38,450. COST OF RECONSTRUCTION: Total cost of stock 64,000, Cost of business buildings 174,000, Residences of business men 35,000, Other residences 85,310, Unclassified 6,000, Total cost of reconstruction 362,310. Amount supplied by Tyler 171,350, Balance to be supplied from other sources 190,960.

The Tyler Committee's estimate of the distribution of the amount of money to be supplied from outside sources is as follows:

Table with 2 columns: Category and Amount. To the ten merchants most severely affected whose losses amount to about \$100,000, and who, unless assisted, will have to go into bankruptcy \$ 64,000 (Donations or credit or both) Direct Donations 10,750 Long Time Loan secured 116,210 Total \$190,960

Respectfully submitted T. O. F. Herzer Director of Survey

For Liberty and Right. THE SONG OF THE U. S. ARMY. By Carl Neumann. Ovenstaaende betegner intet mere eller mindre end en aldeles glimrende Oversættelse af den bekendte danske Krigssang "Den Gang jeg drog af Sted" læmpet efter amerikanske Forhold. Tæt henimod 20,000 Eksemplarer af Sangen er allerede solgt, og den vil utvivlsomt blive solgt i Hundretusindvis. For alle Danske i Amerika maa den have ganske særegen Interesse. Pris — med Musik — 10 Cts. per Eks. Partipris opgives paa Forlangende. DANISH LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Blair, Nebr.

Dansk luthersk Mission i Amerika I TIDEN FØR 1884. Af Prof. P. S. VIG. Udgivet af Den forenede danske ev. luth. Kirke ved en Komite. PRIS \$1.00. Danish Lutheran Publishing House, Blair, Nebr.

En ny Krigssang. "The Battle Hymn of the Liberty Army." Sat til Melodien "Kong Kristian stod ved højen Mast." Baade dansk og engelsk Tekst—med Noder til. Pris 10c. DANISH LUTH. PUBL. HOUSE BLAIR, NEBR.

Two New War Books. The Cross at the Front. Fragments from the Flanders trenches. — A book that radiates faith and hope and courage. Experiences of a field chaplain as related by Thomas Tiplady. Price \$1.00 net. The Soul of the Soldier. Sketches from the western battle front by the author of "The Cross at the Front". Price \$1.25 net. Danish Luth. Publ. House, Blair Nebr.

DANA COLLEGE BLAIR, NEBRASKA. Skoleaaret 1918—1919 begynder 1. Oktober. Følgende Kursuser: Akademisk To Aars College Normal Forretningskursus Pro-Seminarium for vendende Præster Musik. Skriv efter Katalog. L. A. LAURSEN.